

До 75-річчя з дня народження Озара Петровича Мінцера

Вплив сучасних інформаційних технологій відображується на всіх аспектах охорони здоров'я. В освіті локальні комп'ютерні мережі об'єднують навчальні класи і аудиторії на основі клієнт-серверної технології; передача навчальних матеріалів відбувається засобами електронної пошти за допомогою глобальної мережі Інтернет; лекційні аудиторії оснащуються цифровими відеокамерами та сучасними аудіо- і відеопроєкторами для організації телеконференцій. У наданні медичної допомоги застосовується низка інших засобів як колективного, так і інтерактивного спілкування консультанта і лікуючого лікаря при телемедичних консультаціях, створюються і розвиваються електронні бази даних щодо здоров'я населення.

Усе наведене набуває особливого значення, якщо взяти до уваги, що сьогодні медицина проходить через дуже складний період свого розвитку, коли традиційні ідеї, методологія та підходи, певною мірою, себе вичерпали. Необхідні принципово нові концепції та технології. Саме тому можна не сумніватися, що одним із найважливіших і найперспективніших напрямів подальшого розвитку медицини можна вважати впровадження методів інформатики у медичну науку й охорону здоров'я.

Значну роль в технологічному реформуванні медицини зіграв проф. О.П. Мінцер. Озар Петрович – завідувач опорної в системі післядипломної освіти кафедри медичної інформатики, директор наукового навчально-методичного центру дистанційної освіти НМАПО імені П.Л. Шупика.

Озар Петрович Мінцер народився 24 червня 1940 року, у

1963 році закінчив Київський медичний інститут ім. О.О. Богомольця (нині – Національний медичний університет імені О.О. Богомольця). Паралельно з навчанням у медичному інституті вчився на радіофізичному факультеті Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка, який успішно закінчив у 1967 році. З цього самого року розпочав трудову діяльність у Київському НДІ туберкульозу та грудної хірургії імені Ф.Г. Яновського, а у 1983 році очолив лабораторію медичної кібернетики НДІ серцево-судинної хірургії НАМН України.

Проф. О.П. Мінцер є одним з небагатьох визначних фахівців в області медичної інформатики, які заклали основи її розвитку в Україні. Виняткову важливість мають його дослідження в області обґрунтування методів оброблення медичної інформації, створення медичних експертних систем, систем оброблення даних. Зокрема, ним обґрунтовані принципи та методи виявлення та ранжування причин відхилень від стандартів лікування хворих, профілактики захворювань, створені алгоритми моніторингу стану хворих, їхньої кластеризації та оцінки трендів показників пацієнтів. Розроблені підходи були широко впроваджені у клінічну практику.

Принципово нові інформаційні технології створені професором О.П. Мінцером для автоматизованих систем профілактичних оглядів населення (АСПОН). Він був Головним медичним консультантом системи «АСПОН-90», призначеної для промислового виробництва, в межах колишнього Радянського Союзу.

Професор О.П. Мінцер відомий за межами нашої держа-

ви. Він був експертом Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) з питань новітніх технологій, проблем здоров'я, математичного моделювання захворюваності тощо, став головним ідеологом нового міжнародного руху «Здоров'я в гармонії», заснованого на комп'ютерному оцінюванні і технологіях, був науковим керівником робіт зі створення національної системи сертифікації знань лікарів і провізорів України, що була розроблена та впроваджена протягом 1992–1995 рр. Подібні автоматизовані атестаційні системи були впроваджені у державному масштабі вперше в Європі.

Проф. О.П. Мінцер є автором концепції медичної електронної паспортизації та єдиного медичного освітнього простору в Україні. Під його керівництвом виконано науково-дослідні роботи на замовлення МОЗ України: «Медичний електронний паспорт громадянина України» та «Розробка засад для створення єдиної державної системи інформаційного забезпечення закладів охорони здоров'я».

Наукові розробки 2004–2014 рр. присвячено принципам дистанційної освіти, безперервного професійного розвитку лікарів і провізорів, інженерії знань, методів доказової медицини, телемедицини, проблем якості освіти та створення галузевих державних стандартів вищої післядипломної освіти, концептуальних підходів до питань якості надання медичної допомоги, створення монотематичних навчальних відеофільмів та електронних підручників тощо. У навчальний процес післядипломної підготовки впроваджено цикли за дистанційною формою навчання та дистанційний контроль знань слухачів. Усі зазначені дослідження мають принципове значення для практичної охорони здоров'я, оскільки кардинально змінюють процеси підготовки фахівців. Останнім часом його дослідження спрямовані на процеси упорядкування знань, розвиток онтологічних моделей у медицині та фармації тощо. Розпочато дослідження щодо єдиної теорії трансферу медичних знань.

Професором О.П. Мінцером створена наукова школа. Підготовлено 79 кандидатів і 18 докторів наук. Опубліковано понад 750 наукових праць.

У 2006 році за його ініціативи було відроджено спеціальність 14.03.11 – «Медична та біологічна інформатика і кібернетика» (медичні та біологічні науки) та створено спеціалізовану вчену раду Д 26.613.10 із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) наук, яку він і очолював протягом останніх 8 років.

У 2007 році за ініціативи проф. О.П. Мінцера створено новий науково-практичний журнал «Медична інформатика та інженерія», що є виданням ДАК України. Він же став його головним редактором. Поява профільного журналу, що, до речі, входить у низку наукометричних баз, стало важливим фактором сприяння розвитку нової спеціальності.

У 1994 р. обраний дійсним членом Української академії інформатики, у 1995 р. – Міжнародної академії інформатизації. З 2003 р. – дійсний член Академії технологічних наук України. Почесний професор низки університетів України.

З 1994 р. проф. О.П. Мінцер – голова Проблемної комісії з інформатики та медичної кібернетики при МОЗ і НАМН України. Постійний член наукових кваліфікаційних рад із медичної інформатики. З 1990 до 1997 р. – Президент Асоціації «Медінформатика». З 2000 р. – Президент Всеукраїнської громадської організації «Асоціація спеціалістів з медичної інформатики, статистики та біомедичної техніки» та віце-президент Асоціації «Комп'ютерна медицина».

За вагомі досягнення у професійній діяльності у 2000 р. професору О.П. Мінцеру присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України». Нагороджений багатьма орденами та медалями, зокрема орденами «За заслуги» III ступеня (2003 р.), II ступеня (2008 р.), вищою нагородою МОЗ України – Хрестом Пантелеймона Цілітеля (2010 р.), Медаллю академіка Глушкова (2011 р.) тощо. Ним отримані почесні грамоти та подяки, у тому числі Подяка Президента України (1999 р.), Почесна грамота Верховної Ради України (1998 р., 2005 р.), Почесна грамота Кабінету Міністрів України (2007 р.), Почесна грамота Національної академії наук України (2011 р.). Неодноразово нагороджений відзнаками Міністерства охорони здоров'я України.